

Information om rödlistade kärlväxter

Skogsklocka

Campanula cervicaria

Skogsklocka finns på den svenska rödlistan i kategorin missgynnad (NT). Från att tidigare varit ganska vanlig på många håll har antalet förekomster på senare tid minskat kraftigt.

Skogsklockan är oftast tvåårig. Första året bildas en bladrosett, nästa år skjuter en blomstängel upp. Denna är ogrenad, kantig och borsthårig och kan bli en meter hög. Bladen är ljusgröna, styvhåriga, avlångt lansettlika och de nedre har ett kort skaft.

Blomningstiden infaller i juni–augusti och blommorna sitter samlade i oskaftade huvuden i stjälkens topp och i de övre bladvecken. Blomfärgen är blekblå, i sällsynta fall kan den vara nästan vit. I Medelpad är dock de flesta bestånden av skogsklocka vita. Efter blomningen dör plantan. Varje planta ger upphov till ett stort antal frön men dessa förlorar snabbt sin grobarhet, och därför saknar skogsklocka fröreserv i marken.

Rödlistan

Den svenska rödlistan upprättas av Art-Databanken och fastställs av Naturvårdsverket. Listan uppdateras vart femte år. I rödlistan klassificeras växter och djur i olika hotkategorier beroende på hur stor risken är att arten ska försvinna ur landet.

Rödlistans kategorier:

RE – Försvunnen

CR – Akut hotad

EN – Starkt hotad

VU – Sårbar

NT - Missgynnad

DD - Kunskapsbrist

Foto: Thomas Gunnarsson

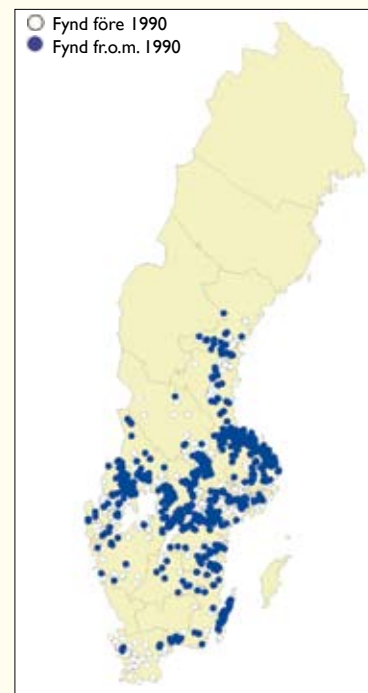
Skogsklocka

finns från Skåne i söder till Dalarna/Medelpad i norr. Artens huvudutbredning i Sverige går i ett band tvärs över Svealand med flest moderna fynd från Värmland, Södermanland och Uppland. Under 2004 inventerades skogsklocka över hela Sverige på initiativ av Svenska Botaniska Föreningen. Inte mindre än 777 lokaler för arten besöktes och på 677 av dessa fanns blommande skogsklockor.

Skogsklocka växer trots namnet inte i skogsmark utan är en typisk brynväxt. I ren ängsmark kan den inte heller fortleva. Den är starkt knuten till kulturlandskapet och växer idag främst i väg-

kanter. Andra av människan skapade miljöer där arten funnit sig tillräta är i kraftledningsgator och på skogsvägar. Tidigare utgjorde utmarksbeten de viktigaste lokalerna.

Skogsklocka har minskat kraftigt i flera landskap i Sverige medan den ökat svagt i andra. Igenväxning av tidigare betes- och slåttermarker missgynnar arten. På väggkantslokaler bör slåtter helst ske vartannat år. Slåttern bör endera ske i början på säsongen (tidigt i juni) innan plantorna börjat blomma eller sent (september) då fröna har hunnit mogna. Blomstänglar som slås av tidigt under säsongen kan grena sig och fortsätta att blomma. Älg, hjortar och rådjur äter gärna skogsklocka.

I övriga Norden finns skogsklocka i Norge och Finland, men inte längre i Danmark.

Om du vill läsa mer om skogsklocka eller om floraövervakning kan du besöka följande hemsidor:

Svenska Botaniska Föreningen:
www.sbf.c.se

ArtDatabanken:
www.artdata.slu.se

Naturvårdsverket:
www.naturvardsverket.se

Länsstyrelserna:
www.lst.se

Floraövervakning

Sveriges miljömål slår fast att alla arter ska förekomma i livskraftiga bestånd. Att kartlägga förekomsten av hotade växter är en viktig del i arbetet med att bevara arter och biologisk mångfald.

Projekt Floraväktarna är ett nätverk av växt- och naturintresserade personer som besöker de hotade arternas växtplatser för att räkna antalet plantor, upptäcka eventuella förändringar eller andra oroande faktorer. Floraväktarnas rapporter ligger till grund för en del av miljöövervakningen

och floravårdsarbetet i landet.

Andra viktiga delar i bevarandearbetet är nätverket Natura 2000 och arbetet kring åtgärdsprogrammen.

Naturvårdsverket har gett länsstyrelserna i uppdrag att ta fram åtgärdsprogram för ett antal hotade kärlväxter som inte klarar att överleva utan särskilda åtgärder. Programmen är inte formellt bindande men syftar till att vara vägledande för arbetet med att bevara dessa arter i landet.

Natura 2000 är ett nätverk av EU:s mest

skyddsvärda naturområden. Natura 2000-områden finns i alla medlemsländer och ska hejda utrotningen av arter och livsmiljöer. Ett fyrtiotal av Sveriges kärlväxter ingår i nätverket.

Vill du veta mer om floraövervakning eller informera om någon lokal för skogsklocka hör gärna av dig till margareta.edqvist@telia.com som är samordnare för Floraväktarna.

Vill du diskutera kring skötsel eller åtgärder för en specifik lokal kontakta din länsstyrelse.

Svenska Botaniska Föreningen
ArtDatabanken